

Lausunto Eltel Networks Oy:lle Hikiä – Mäntsälä 110 kV voimajohdon suunnittelusta

Suunniteltavan Hikiä–Mäntsälä 110 kilovoltin voimajohdon saneerauksessa hyödynnetään lausuntopyynnön mukaisesti nykyistä johtoreittiä. Lausuntopyynnössä suunniteltavien johtosuukien yhteispituus on noin 24 km. Liitekartoissa on esitetty saneerattavat johtosuudet, joiden mukaisesti Mäntsälässä saneerataan yhteensä noin 8–8,5 km voimajohtoa.

Nykyinen voimajohto sijoittuu Sälinkään ja Soukkion osayleiskaavan ja Kirkonkylän osayleiskaavan 2020 kaava-alueille sekä maakuntakaava Uusimaa-kaavan 2050 alueelle. Voimajohdon loppuosuus sijoittuu asemakaava-alueelle. Voimajohto on osoitettu kaikilla kaavatasoilla olevana voimajohtona.

Sälinkään ja Soukkion osayleiskaavassa (kv. 23.5.2016 § 53) voimalinja sijoittuu suurelta osin MT-4-alueelle ja osin MT-3-alueelle, missä voimajohto risteää Kaanaantien kohdalla ohjeellisen ulkoilureitin yli. Lisäksi voimajohto sijoittuu SL-alueelle (Isojärvi-Kotosuo). Voimalinjan saneeraushanke ei ole vastoin osayleiskaavan kaavamerkintöjen määräyksiä tai kaavan yleisiä määräyksiä.

Kirkonkylän osayleiskaavassa 2020 (kv. 14.6.2994 § 40) voimalinja sijoittuu M-, V- ja VL- sekä voimalan osalta ET-alueille ja kokonaisuutena suurelta osin pohjavesialueelle. Lisäksi voimalinja ylittää ohjeellisen tielinjauksen. Alueita koskeissa yleiskaavamääräyksissä on maisemaa muuttavia toimenpiteitä koskeva toimenpiderajoitus. Maisematyöluvan tarpeen osalta sovelletaan rakentamislain 53 §:ää, jonka mukaan lupaa ei tarvita muun muassa yleiskaavan toteuttamiseksi tarpeellisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin. Tässä tapauksessa olevan voimajohdon saneerauksen voidaan katsoa toteuttavan osayleiskaavaa, mikäli johtoauea ei merkittävästi muutu nykyisestä.

Edellä mainittujen osayleiskaavojen ulkopuolella voimajohto sijoittuu vajaan kilometrin osuudelta maakuntakaava Uusimaa-kaavan 2050 alueelle, mihin se on merkitty nykyisenä voimajohtona. Merkintää kuvaillaan seuraavasti: ”Viivamerkinnällä osoitetaan nykyiset 110 kV:n ja 400 kV:n voimajohdot ja merkittävät merikaapelit sekä olemassa olevassa johtokäytävässä kehitettävät yhteydet. Merkintään liittyy MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.” Merkinnän suunnittelumääräys on seuraava: ”Alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon voimajohtojen suojaetäisyyksistä annetut määräykset.” Saneeraus toteuttaa maakuntakaavan merkintää ja sen määräystä.

Voimajohto kulkee Kotojärvi-Isosuo Natura 2000-alueen läpi. Lisäksi Natura 2000 alueen kaakkoispuolelle on osoitettu Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotuksessa (nähtävillä 4.2. – 13.3.2026) uusi suojelualue (Kotojärven metsäalue), jonka läpi voimassa oleva voimajohto kulkee. Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 ehdotuksessa 2 (tavoite asettaa nähtäville loppuvuodesta 2026) voimalinja osoitetaan nykyisellä reitillään ja se sijoittuu pääosin maaseutuelinkeinojen alueelle, missä voimalinja risteää kolmea ekologista

yhteystarvetta. Kyseessä on olemassa olevan voimajohdon saneeraus, eikä siten vireillä oleva yleiskaavaehdotus aseta saneeraukselle esteitä.

Saneerattava voimajohto-osuus päättyy asemakaavan numero 191 kaava-alueelle, missä voimajohto on osoitettu. Lausuntopyyntöön liitekartoissa ei ollut esitettyinä asemakaava-alueelle tai sen viereen sijoittuvien pylväiden 85A ja 86A poikkileikkauskuvia, joten niiden uusimistarve jää aineistoista epäselväksi.

Mäntsälän kunta katsoo, että voimajohdon saneeraaminen on tarkoituksenmukaista ja pitää olemassa olevan johtoalueen käyttöä perusteltuna. Pylväsrakenteiden vaihtuminen puupylväistä teräsrakenteiseksi ei merkittävästi muuta maisemakuvaa, mikäli pylväsrakenteet pysyvät liiteaineistojen mukaisesti pääsääntöisesti nykyisiä pylväitä muistuttavina.

Kunta nostaa saneeraustyöhön liittyen erityistä huomioita pohjavesien suojeluun sekä luonnonsuojelualueilla toteutettaviin rakennustöihin. Kaikilla kaavatasoilla tarkasteltuna Ojalan pohjavesialue on vedenhankinnan kannalta tärkeä. Saneeraustyö kohdistuu pohjavesialueelle pylväiden 78A ja 87TEL/OTel välisellä osuudella. Ojalan pohjavesialuetta on käsitelty Mäntsälän pohjavesien suojelusuunnitelmassa, joka hyväksyttiin 14.9.2026. Nivos Vesi ja Lämpö Oy:llä on alueen vedenhankintaan ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvää tarkempaa tietoa, minkä vuoksi yhtiötä tulee kuulla pohjaveden suojeluun sekä pohjavesialueella työskentelyyn mahdollisesti liittyvistä rajoitteista ja suojaustoimenpiteistä.

Kunta toteaa, että Isojärvi-Kotosuon Natura 2000-alue tulee huomioida asianmukaisesti olevassa olevan voimajohdon ja sen johtokäytävästä huolimatta. Siltä osin kuin saneeraustyöt sijoittuvat Natura 2000 -alueelle tai voivat vaikuttaa sen suojeluperusteena oleviin luonnonarvoihin, hankkeen toteuttajan tulee selvittää Natura-arvioinnin tarpeellisuus ja ottaa alueen suojeluarvot huomioon työn suunnittelussa ja toteutuksessa. Mäntsälässä valvovana ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Keski-Uudenmaan ympäristökeskus.

Sekä maakuntakaavassa että vireillä olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa 2050 on osoitettu ohjeellinen uusi tieyhteys, joka yhdistää valtatie 25 (Hanko-Hyvinkää) ja maantien 1471 (Sälinkäantie) Kapulin, Jurvalan ja Hietastenojan kautta. Voimalinja ja uusi tieyhteys risteävät Hietastenojan alueella, mutta tarkkaa reittiä ei ole vielä tiedossa. Tieyhteys edellyttää tarkempaa jatkosuunnittelua ja toteutumisen tarkastelua, missä huomioidaan myös pohjavesialue ja muut alueen ympäristörajoitteet.